

שיחת השבוע

יצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

הכנות לתהלוכות

ברחבי הארץ נמצאות בשיאן ההכנות לקראת תהלוכות הילדים של ל"ג בעומר, שבהן יופגנו אחדות העם והזיקה לעם-ישראל ולתורת ישראל. התהלוכות יאובטחו על-ידי המשטרה, ויבטאו את העוצמה הרוחנית של עם-ישראל. מרכז צעירי-חב"ד מכין את כל הדרוש לתהלוכות, ובכלל זה שי מיוחד לכל ילד - ספרון חדש של סיפורי צדיקים. התהלוכה הגדולה ביותר תהיה בע"ה בירושלים, ובה ישתתפו יותר מעשרת אלפים ילדי תלמודי-התורה מכל רחבי העיר.

זכות המשקה

מנהג הוא לתרום מידה מסוימת של משקה ('ח"י רוטל') לכבוד רבי שמעון ברי-יוחאי. אפשר לתרום משקה עבור הילדים המשתתפים בתהלוכות ל"ג בעומר. תמורת 80 ש"ח יחולקו שקיות שתייה במידה זו ('ח"י רוטל'). שמות התורמים יועברו לציון רשב"י והרבי מליובאוויטש. מוקד התרומות 700952-700-1, או בדואר לת"ד 600 כפר-חב"ד 72915.

ניגונים של פעם

המנגן החסידי דוד-רפאל בן-עמי (פינישיל) מגיש תקליט חדש - **אנו לה' ולה' עינינו**. שמונה ניגונים מרטיטלי, המושרים ברגש ומלווים בכלים אקוסטיים, המעניקים תחושה של אותנטיות. טל' 5807080-02 או 5247086-054.

קומיקס יהודי

אלי וגולד מגישים את כרך הקומיקס השלישי - **בין שתי טיפות**. סיפור עלילתי, בשילוב מסרים חינוכיים. טקסט מנוקד. טל' 704120-1-700.

זמני השבוע

ירושלים תליאביב חיפה בארבע אילת ניו-יורק

כניסת השבת 6:46 7:02 6:54 7:03 6:59 6:37
צאת השבת 8:02 8:05 8:05 8:03 7:58 7:42

פרקי אבות: פרק ג

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915

טל' 9607588-03 • פקס 9606169-03

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ההרס נהפך למטרה

מה דוחף ללכת שוב לטראומה נוראה של גירוש וחורבן, בשעה שנפגעי הגירוש האחרון עדיין מתגוללים בפתרונות-דיור זמניים, מחפשים תעסוקה ומנסים לאסוף את השברים?

לשגר טילים לעבר ישראל, אנחנו נפעל בלי מחסומים ועכבות. גם אז היו כמה ילדים ששאלו את המלך העירום, מה בדיוק יוכל לעשות אחרי הנסיגה שאין הוא יכול לעשות קודם-לכן. מובן שלא ניתנה שום תשובה. אבל כיום אנחנו רואים בדיוק איך צה"ל פועל 'בלי עכבות' - הוא ממטיר פגזים על שטחים ריקים, בעוד מטחי הטילים נמשכים.

ראינו במו-עינינו את התממשות אזהרתנו של הרמטכ"ל הקודם, כי הנסיגה תיתן רוח גבית לטרור ותתפרש כניצחון אדיר של המחבלים. התוצאה הייתה עליית החמאס, שלטון התומך בגלוי בטרור וברצח יהודים. האם לנוכח כל זה אין איש הקורא לעצור, לחשוב רגע? מה ההיגיון להוסיף להחריב יישובים יהודיים ולגרש יהודים מבתיהם, כאשר הדבר מחמיר את המצב ומחזק את מבקשי נפשנו?!

פוליטיקה צינית

התשובה היא שבעיני חוגים מסויימים בציבוריות הישראלית, הפגיעה במתנחלים היא מטרה נעלה כשהיא לעצמה. הם יודעים שהדבר לא יביא שום תועלת לעם-ישראל. להפך, ברור להם כי מהלך כזה יגרום נזק חמור בכל המובנים, אבל איזה משקל יש לכל הנימוקים הענייניים נוכח האפשרות להכות במתנחלים, לשבור את רוחם, להחריב את יישוביהם ולדכאם עד עפר.

הפוליטיקאים הציניים ידעו לזהות את הלך-רוח הזה, הנושב בחוגי התקשורת והמשפט. הם קלטו כי אם ירכבו על הגל הזה מובטחות להם תמיכתה של התקשורת והעלמת-עין מכל מחדל ואף מעברות על החוק. שוב יתגייסו כל הכוחות הללו לעטוף את ה'אתרוג' החדש בצמר-גפן, להללו ולפארו, להדוף כל מתקפה נגדו, ובכך להבטיח את שלטונו.

עצוב לחיות במדינה שאלה שיקוליהם של ראשיה. כואב לראות יהודים חרדים העומדים להצטרף לממשלה שזו מדיניותה, ואין הם מבינים שמחר יהיו הם היעד לשנאה. אוי, כמה אנחנו צריכים את הגאולה!

במשך הדורות ידעו היהודים, שאם המצב הכללי במדינה לא כל-כך טוב, כדאי שיתחילו לדאוג. האשמת היהודים והשימוש בהם כשעיר לעזאזל היו תמיד מפלט נוח בעתות מצוקה. במקום להתמודד עם קשיים, אין קל מלהצהיר 'היהודים אשמים', ומיד מופנה זעמו של ההמון לעבר היהודים.

את מקומם של היהודים בארצות הגולה תפסו בארץ שתי קבוצות אוכלוסייה - החרדים והמתנחלים. שנים רבות הייתה ססמה קבועה, שנשלפה בכל פעם שהתברר כי חסר תקציב למטרות חברתיות ואחרות - "כל הכסף הולך לחרדים / למתנחלים". לא הועילו שום הסברים ועובדות. יכולת להראות שחור על-גבי לבן כי תלמיד בתלמוד-תורה חרדי מקבל הרבה פחות מתלמיד בבית-ספר ממלכתי, אבל התועמלנים היו מוסיפים לפמפם את המשפט "החרדים חולבים את קופת המדינה". כך גם בדבר המתנחלים.

בשביל מה זה טוב?

התובנה הזאת מסבירה את פשר הלהיטות המוזרה להכריז בהתנדבות גמורה על עוד תכנית של גירוש יהודים מבתיהם והחרבת יישובים יהודיים. מה ההיגיון בתכנית כזאת? מה היא אמורה לתת לעם-ישראל, ולו לשיטת התומכים בה? מה דוחף ראש-ממשלה ללכת שוב לטראומה נוראה כזאת, בשעה שנפגעי הגירוש האחרון עדיין מלקקים את פצעייהם, מתגוללים בפתרונות-דיור זמניים, מחפשים תעסוקה ומנסים לאסוף את השברים?

אתם זוכרים מה הסבירו לנו כאשר הועלה רעיון ה'התנתקות'? אמרו שהתמורה להחרבת יישובי חבל עזה וצפון השומרון תהיה הכרה אמריקנית בגושי ההתיישבות הגדולים ביהודה ובשומרון. יש הכרה כזאת? - לא ולא. אמרו שהנסיגה תשפר את הביטחון. אין ספק, תושבי שדרות, אשקלון ויישובי מערב הנגב יכולים להעיד על ה'שיפור' בביטחון.

כולנו זוכרים את ההצהרות שאם אחרי הנסיגה המלאה של צה"ל מחבל עזה יוסיפו המחבלים

הקדמה לקבלת גזרותיו של ה'

הללו – למה ללכת לחפש את הזיווג במחוזות אחרים, כשאפשר לשאת אישה מתוך המשפחה ולשמור על הייחוס הנעלה?

קיום רצון ה'

זאת ועוד: הקב"ה ברא את העולם בדרך שחיבה לשאת אחיות. בניו של אדם הראשון נשאו את אחיותיהם. גם אבותינו נשאו נשים שכיום אסור לשאתן – יעקב אבינו נשא אחיות, והקים מהן את שנים-עשר שבטי ישראל; עמרם נשא לאישה את דודתו, ומנהיגיו האלה נולדו משה ואהרן. מדוע פתאום נאסרו הנישואים הללו ונעשו איסור חמור?

לכן איסורי עריות מכונים 'גזרות' ובהקדמה להם בא ציווי מיוחד על קבלת הגזרות בכללותן, ואחר-כך באים הציוויים המפורטים על איסורי העריות. לומר לנו: יש לקיים את מצוות ה' אך ורק משום שכך ציווה הקב"ה, אף אם הם סותרים לחלוטין את השכל האנושי.

(לקוטי שיחות כרך יב, עמ' 85)

שהקב"ה נאמן לשלם שכר ונאמן להיפרע. מה אפוא עניינו של ביטוי זה בפרשתנו?

יש לומר, שמשמעותו של הפסוק כאן דומה לדיבר הראשון בעשרת הדיברות: "אנכי ה' אלוקיך". משמעות הדיבר היא שעל בני-ישראל לקבל את מלכותו של הקב"ה. כך גם כאן, כפי שרש"י מפרש: "אני הוא שאמרתי בסניני אנכי ה' אלוקיכם וקיבלתם עליכם מלכותי, מעתה קבלו גזרותיי".

השכל מתנגד

מדוע דווקא כאן יש צורך בהוראה מקדימה על קבלת מלכותו של הקב"ה, לאחר שבני-ישראל כבר קיבלוהו במעמד הר-סיני? – הדבר נובע מאופיים של הציוויים שבאים בהמשך לפסוק הזה. מכיוון שהקב"ה עומד לצוות את בני-ישראל ציוויים שהשכל עלול להתנגד להם, הוא מקדים ומודיע "אני ה' אלוקיכם".

הציוויים הנאמרים כאן הם האזהרות על העריות – "איש-איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו". היה אפשר לתהות על פשר הציוויים

כמה וכמה מקומות בתורה נאמר "אני ה'" או "אני ה' אלוקיכם". ביטוי זה מופיע בדרך-כלל לאחר ציווי כלשהו, ומשמעותו להבהיר כי הקב"ה נאמן לשלם שכר ונאמן להיפרע מהעוברים על רצונו.

כמו-כן מצאנו שהביטוי הזה נאמר גם בלי קשר לציווי כלשהו, אלא בסיום עניין. כאשר משה רבנו זעק אל ה' "למה הרעותה לעם הזה", נאמר: "ודבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה'". אולם גם שם הכוונה דומה: הקב"ה אמר לו למה הרהרת אחר מידותיי, והלוא נאמן אני לשלם שכר טוב למתהלכים לפניי.

קבלת המלכות

אולם בפרשתנו מופיע הביטוי "אני ה'" בתחילת עניין, לא אחרי ציווי ואף לא בסיומו של אירוע. כאן הוא נאמר בתחילת הדיבור: "דבר אל בני-ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלוקיכם". כאן אי-אפשר לומר שהכוונה להזהיר או לצייין

אמרת השבוע

עבודת אמת

היו זמנים שרבנו הזקן, בעל התניא, היה נודד בעיירות ישראל כשהוא מעלים את זהותו. פעם אחת הגיע לביתו של יהודי, למדן, ירא-שמים ועשיר גדול, שהצטיין במיוחד בהכנסת-אורחים. הוא בנה בית-הארוחה מיוחד, עם פתחים מכל ארבעת הכיוונים, כאברהם אבינו בשעתו, והציב שם משרתים שתפקידם לשרת כל עובר ושב, ללא תשלום.

כאשר רבנו הזקן הגיע לשם, הכיר בו בעל-הבית כי הוא איש מורם מעם וביקש לשוחח עמו. האיש שפך את ליבו לפני הרבי ואמר: "אני משקיע מאמצים רבים כדי לעזור לעניים ולנזקקים, אבל אני מרגיש שהדברים לא נעשים באמת". כאן פרץ בבכי וקרא: "מה ערך לכל מעשי הטובים, כאשר הדבר אינו נעשה באמת!".

הרבי שקע בהרהורים ולבסוף אמר: "אבל העני נעשה שבע באמת..."

הונאת הרבים

"ולא תשקרו" נכתב בלשון רבים, כי כשם שאסור לשקר ליחיד, כך אסור לשקר לרבים, ולגזול את דעתם במסווה של דיפלומטיה ופוליטיקה.

(מטה אהרן)

עלמא דשקרא

העולם הזה נקרא "עלמא דשקרא", עולם השקר, כי כל מה שנמצא בעולם הזה – משקר. אנשים משקרים, אין אדם יודע מה בליבו של חברו. כל אחד ואחד מתהלך וסודו בקרבו, עם חסרונותיו הפנימיים, שרק הוא עצמו יודע מה הם, והוא עושה כל אשר ביכולתו שהזולת לא ידע זאת.

(לקוטי דיבורים)

שקר באמת

מדוע רבים אוהבי השקר ומועטים אוהבי האמת? משום שאת השקר אפשר לאהוב באמת, אבל את האמת אי-אפשר לאהוב בשקר.

(היהודי הקדוש מפסיחה)

אי-אפשר לרמות

"ולא תשקרו איש בעמיתו" (ויקרא יט,יא). את הקב"ה אי-אפשר לרמות; בני-אדם אסור לרמות; ואם האדם מרמה את עצמו – הריהו מרומה.

(רבי משה מקוברין)

דרך המיצוע

"אמת" היא דרך המיצוע. הנטייה לימין, להחמיר עם עצמו או למצוא בעצמו חסרונות שאינם נכונים, וכן הנטייה לשמאל, להקל עם עצמו או לכסות על חסרונות אמיתיים – שתיהן אינן דרך האמת.

(היום-יום)

השקר מתדמה לאמת

הצער על שקר העולם הוא לא כל-כך על השקר עצמו, אלא על זה שהשקר מתדמה לאמת, שאת השקר עושים לאמת. עבודת החסידות היא לנקות ולהוציא את השקר מתוך האמת, שהאמת תהיה נקייה.

(ספר השיחות)

שליחות נסתרת

שמו של רבי שלמה לניאדו, רבה של חלב שבסוריה ומחבר ספר השאלות ותשובות 'בית דינו של שלמה', נישא למרחוק והיה נכבד ונערץ לא רק בקרב יהודי העיר אלא גם בסביבותיה. שמשו של הרב, שלום שמו, היה יהודי בעל-מום: צולע ברגלו ועיוור באחת מעיניו. בני הקהילה לא ראו בעין יפה את העובדה שדווקא בו בחר הרב למשרת השמש. הם סברו שקהילה נכבדה כשלהם ורב גדול כרבים ראוי שיהיה להם שמש נאה ומרשים יותר. אולם כל הרמזים העדינים ואף הבקשות המפורשות שהופנו בעניין זה לרב, נדחו על-ידו על הסף. ויהי היום ובחלב וסביבותיה פרצה מגפה קשה. המגפה הפילה חללים רבים ולא הבחינה בין יהודים לבין שאינם בני-ברית. יהודי העיר התעטפו בתפילות ובתעניות כדי להעביר את רוע הגזרה.

בעת ובעונה אחת הפצירו ברבם, שאותו ראו כאיש אלוקים קדוש, לפעול לביטול הגזרה. "מן השמים העלימו ממני את סיבת המכה, ועל-כן אין בכוחי למצוא לה תרופה", השיב להם רבי שלמה בצער. "עם זאת", הטעים, "כשבאה צרה על הציבור אסור לומר, 'מקרה הוא', אלא חובה להתעורר בתשובה שלמה לאבינו שבשמים, עד שיחוס וירחם עלינו".

בניתיים הוסיפה המגפה להכות ללא רחם. לא היו כמעט רחוב או שכונה שבהם לא מתו באנשים, נשים וילדים. בשלב מסוים באו מים עד נפש והזעקה עלתה עד לב השמים.

ראשי הקהילה התאספו בבית הרב ולא היו מוכנים להרפות ממנו, עד שיבטיח להם לעשות ככל שבכוחו לעצירת המגפה. למשמע הזעקות והתחינות התכנס הרב בתוך עצמו ושתק. כך נמשך הדבר שעה ארוכה. לבסוף הנהן בראשו והבטיח לנוכחים לחפש בכיוונים חדשים, אולי יצליח לבטל את הגזרה.

לאחר שיצאו מלפניו ראשי הקהילה קרא הרב לשלום השמש. "היום בערב אל תלווה אותי לתפילת ערבית", אמר. "לך לבית-הכנסת הגדול בעיר. התפלל שם ערבית, ולאחר מכן הסתתר בתוך ארון או חדר, שאיש לא יבחין בך. לאחר שיינעל בית-הכנסת במנועול ובריח, תצא ממסתורך ותעשה ככל שאורה לך בהמשך".

לרווחה. הכול נשאו עיניים מעריצות אל רב העיר, אך העניין כולו הוסיף להיות לוט בערפל. אט-אט נודע הסיפור המלא שעמד מאחורי עצירת המגפה: באותו יום, לפנות ערב, הפקיד רבי שלמה מכתב

תושבי חלב חששו להקדים את שמחתם, אך העובדות החלו לדבר בעד עצמן. למחרת היום לא מת בעיר שום אדם. כך גם ביום שלאחר מכן וגם בימים הבאים. המגפה נעצרה ותושבי חלב יכולים היו לנשום

אהבת-ישראל | מאת מנחם ברוד

שתי נקודות-מבט

הדרך להגיע לאהבת-ישראל אמיתית היא להתבונן בדברים המעוררים את האהבה לכל יהודי. בתורת החסידות העניין מתבאר בשני כיוונים: א) המעלות העצמיות השורשיות של כל יהודי, בהיותו 'חלק א-לוה ממעל ממש', חלק מהמהות העליונה של נשמות-ישראל. ב) המעלות הפרטיות של כל אחד ואחד מישראל – לכל יהודי מעלות ייחודיות לו, שאין בזולתו, ועל-כן צריך לאהבו.

שני העניינים הללו מביאים את האדם לכלל אהבת-ישראל: כשיהודי מתבונן בכך שיהודי השני הוא 'חלק א-לוה ממעל ממש', בני-יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה – הוא מתעורר לאהבו. וכמו-כן כשהוא מבין שליהודי השני מעלות ייחודיות שאין בו, ועל-כן לא יוכל הוא-עצמו להגיע לשלמותו בלא היהודי השני – גם זה מעורר בליבו רגש של אהבה ליהודי השני, המשלים אותו.

מעלות וחסרונות

מסביר הרבי (לקוטי שיחות כרך כג, עמ' 56) ועוד, שבכל אחת ואחת מההתבוננויות הללו יש מעלה שאין בחברתה: המעלה בנקודת-המבט הראשונה היא, שהאחדות נעלית יותר, מכיוון שהיא נובעת מכך שבני-ישראל הם מלכתחילה מציאות אחת, שאין בה הבדלים בין יהודי ליהודי, וכל בני-ישראל הם "בנים... לה" אלוקים. לעומת זאת, בהתבוננות השנייה נשאר כל אחד ואחד במציאותו הפרטית ובגדריו האישיים, אלא שהוא מבין כי בלא הזולת לא יגיע לשלמותו.

מצד שני, כאשר האחדות נובעת מהנקודה המשותפת שבכל בני-ישראל, אין היא מגיעה לפרטים שבהם קיימים החילוקים בין איש לרעהו. היהודי מרגיש את האחדות כל עוד הוא מביט ביהודי השני בראייה כוללת, בהיותו בנו של הקב"ה, אבל אין הוא חש אחדות לנוכח תכונותיו האישיות הפרטיות. זו המעלה בנקודת-המבט השנייה, שבה מרגיש יהודי את מעלתו של חברו גם מצד תכונותיו האישיות הפרטיות, שכן גם כאן יש ביהודי השני מעלות מיוחדות, ייחודיות לו.

אך תכלית הכוונה היא להגיע להתכללות של שתי המעלות – שגם כשיהודי מכיר במעלותיו הפרטיות של היהודי השני, הוא חש שהוא והיהודי השני הם מציאות אחת, מאוחדת אחדות גמורה (ולא רק שהוא נזקק למעלות המיוחדות הקיימות ביהודי השני, החסרות בו).

בלי ראש וסוף

דבר זה רמז בדברי רבנו הזקן (לקוטי תורה תחילת פרשת ניצבים), כשהוא מסביר את עומק האחדות של בני-ישראל. לאחר הסבר מפורט בדבר המעלות המיוחדות שיש לכל יהודי ויהודי, שבהן האחד משלים את חברו (בדוגמת הראש הזקוק לרגל), הוא מסיים: "ונמצא, אפילו מי שמחשב בדעתו שהוא בחינת 'ראש' לגבי חברו, הרי אין לו שלמות בלי חברו, וימצא חיסרון בנפשו מה שחברו משלימו. ועל-ידי זה יהיה בטל ושפלי-רוח לגבי חברו, מבלי ימצא האדם ראש וסוף".

סיום זה דורש ביאור: כאשר יהודי אחד נזקק לחברו בגלל מעלה מיוחדת שיש בחברו, עדיין נשארת ההבחנה בינו ובין חברו, ואיך תהיה כאן אחדות "מבלי ימצא האדם ראש וסוף"?

אלא רבנו הזקן רומז כאן לנקודת אחדות עליונה יותר, שמחברת את שתי נקודות-המבט הנ"ל. כאשר יהודי מגיע להכרה שהיהודי השני הוא חלק ממנו, וכל בני-ישראל הם למעשה פרטים של נקודה אחת כללית, הרי אז הוא מרגיש שגם המעלות הייחודיות של היהודי השני אינן עניין לעצמו, אלא גם הן נובעות מעצם הנשמה, הנושאת בתוכה את כל הפרטים. על-ידי כך מגיעים לאחדות "מבלי ימצא האדם ראש וסוף", כי הכול נובע מהנקודה הפנימית המשותפת שלמעלה מכל חלוקה לפרטים.

סגור, במעטפה חתומה, בידו של השמש. "בחצות הלילה יבואו לבית-הכנסת הגדול אורחים. הם ידברו ביניהם ויזכירו שמות של תושבים בחלב. אר"צ תיגש אליהם ותמסור להם את המעטפה הזאת", הורה הרב לשלום.

השמש חש כי המשימה שהוא עומד למלא אינה שגרתית. פחד מלא את ליבו וכל גופו החל לרעוד. "אני שולח אותך למשימה בכוח התורה ועל-כן הסר פחד מליבך, כי כל רע לא יאונה לך!", הרגיעו הרב.

שלום ציית להוראות שקיבל. לפני תפילת ערבית פנה לבית-הכנסת הגדול ונבלע בין המתפללים. בטרם הסתיימה התפילה חמק מהאולם והסתתר מאחורי ארון בחדר צדדי. לאחר התפילה החלו המתפללים להתפזר, וכעבור שעה קלה כובו האורות בבית-הכנסת והאולם ננעל, כשהשמש נותר לבדו בבניין החשוך.

פחד בלתי-נשלט אפף את שלום. כדי להתחזק החל לומר את פרקי התהילים שזכר על-פה. כך עברו עליו השעות. החושך במקום היה מוחלט ועל-כן לא היה יכול לדעת את השעה המדויקת.

לאחר כמה שעות שמע לפתע רחשים מוזרים. נדמה היה לו כי הוא גם רואה דמויות. הדמויות לא היו ברורות, אולם הילה קלושה של זוהר הקיפה אותן. אוזניו קלטו בליל של קולות ומילים, ובהן גם שמות של תושבי העיר. כמה מהם היו שמות מוכרים לו.

באותו רגע ידע שהגיעה העת לקיים את שליחותו. הוא אזר את כל האומץ שהיה יכול לגייס, וניגש למקום שממנו באו הקולות. כשהגיע לבימת התפילה וקריאת-התורה, הניח עליה את המעטפה הסגורה ונסוג לאחור.

בדקות הבאות הוסיפו הקולות להישמע. טון הדיבור נהפך עצבני. מבין כל המילים שהזכירו הצליח לקלוט רק את שם רב העיר, רבי שלמה לניאדו. כעבור שניות אחדות פסקו הקולות והדמויות המוזרות הסתלקו מבית-הכנסת כלעומת שהופיעו.

שלום השמש הצליח לפתוח אחד מחלונות בית-הכנסת ונמלט מהמקום כל עוד רוחו בו. כשהגיע לבית הרב קיבלו רבי שלמה במאור-פנים. "ברוך ה', הצלחנו במשימה", אמר.

מאותו יום לא קבלו עוד תושבי חלב על העסקתו של שלום השמש. הם חבו לו תודה, בידעם כי היה שליח נאמן במעשה הצלתם.

מסע וירטואלי בעולם שנשרף

סלע והתקליטור. הדוגמית נהפכה להפקה שלמה

לפני כמה שנים ארגן עקיבא סלע מסע שורשים לאירופה. למעלה מעשרים נפש, מהצד שלו ומהצד של אשתו, התאחדו לסיוור משותף במחוזות הצמיחה של שתי המשפחות. האוטובוס שהסיעם גמא בעשרה ימים יותר משלושת אלפים קילומטרים, שהחלו בוויילנה הליטאית והסתיימו בוורשה הפולנית. במסע השתתפו תשעה גברים וחסר להם עשירי למיניין. סלע דאג מראש לברר את כתובות בתי הכנסת ושעות התפילה, בכל תחנות מסעם. "יוצא מן הכלל היה היום שבו נסענו למחנה ההשמדה מיידנק", מספר סלע. "היה ברור לי שנפגוש שם יהודים רבים ושלא יקשה עלינו להשיג מיניין. אבל המציאות טפחה על פנינו. שעות התהלכנו שם, מחפשים נפש יהודית אחת, ולא מצאנו."

לצאת ולצלם

כשחזר סלע מהמסע נתקל בתקליטור המציע סיור וירטואלי בדגם ממוחשב של בית המקדש. כך נולד במוחו רעיון להפיק תקליטור של מסע וירטואלי באירופה היהודית שהושמדה בשואה. כאן אין צורך לבנות דגם ממוחשב, אלא לצאת לשטח ולצלם. "אמרת לעצמי שאם רק מעטים מיהודי העולם באים לבקר במקומות שבהם גשגשה ופרחה יהדות מפוארת וכשליש מעמנו נשרף – אביא את המקומות הללו אליהם!"

סלע (61), תושב ירושלים, שימש בעבר ראש המנהל הפדגוגי במשרד החינוך. לאחר מכן ניהל את 'מועצה העולמית לחינוך תורני-עולמי',

עמותה ליד הסוכנות היהודית, ונשא בתפקידים אחרים שעניינם חינוך.

שלוש שעות וחצי

בדיקה קצרה שלו העלתה כי מדובר בהפקה מורכבת ויקרה מאוד. הוא ביקש להפיק דוגמית, בת כמה דקות, שאותה יהיה אפשר להציג לפני משקיעים פוטנציאליים. כאן נוצר חיבור בינו ובין מגמת המולטימדיה ב'מכללת ירושלים', בראשות הרב קופרמן. הם חברו בגטו פראג ובמחנה טרזיינשטט הסמוך. הבחירה נבעה בעיקר מהסיבה שמחנה טרזיינשטט – שלא כאשוויץ, מיידאנק ומחנות אחרים – נשאר שלם ולא נהרס בידי הגרמנים לקראת סוף המלחמה.

"לאחר עבודת מחקר והכנה, ועם תקציב זעום, יצאתי לפראג עם ראש המגמה, יוסי קליין. צילמנו במצלמה פנורמית, המאפשרת צילום היקפי של שלוש-מאות ושישים מעלות. כעבור שלושה ימים חזרנו ארצה כשבאמחתחנו כעשרים שעות צילום". חמש הדקות שתכנן סלע להכין כדוגמית, נהפכו להפקה מרגשת של כשלוש שעות וחצי – 'מסביב לכיכר' שמה.

להלך בסמטאות הגטו

כשנה וחצי נדרשו להכנת התקליטור המאפשר לשבת מול צג המחשב ולחוש כמהלך בסמטאות הגטו היהודי העתיק של פראג, בבית-הכנסת של 'המהר"ל, בכיכר המרכזית של מחנה טרזיינשטט,

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

לא להוציא

שאלה: האם מותר למורה להוציא מהכיתה תלמיד המפריע לשיעור?

תשובה: את ההוצאה מהכיתה יש להוציא מרשימת העונשים. בשר'ת אגרות משה כתב: "ודאי אין להעניש בביטול תורה, שהקלקול הוא ודאי והתועלת מזה היא רק ספק, ולפעמים היא רק ספק רחוק. ולכן יש לחפש עונשים אחרים, ולא בביטול תורה."

עדיין יש לדון אם אפשר להשתמש באמצעי זה לא כעונש, אלא כדי להגן על שאר התלמידים. אמנם נפסק בהלכות תלמוד תורה: "אפילו תינוק שאינו מבין לקרות, לא יסלקוהו משם, אלא ישב עם האחרים, אולי יבין", אך כל זה שאינו מפריע לאחרים, אבל אם הוא מפריע לאחרים (אפילו אם הוא מבין) – טובת הרבים קודמת לטובת היחיד. ברור שאין להשתמש

באמצעי זה כל עוד לא ניסו את שאר הדרכים האפשריות.

איש החינוך הנודע, מזכירו של הרבי מליובאוויטש, הרב חמ"א חודקוב, הציע למורים כמה נקודות למחשבה בעניין זה: (א) אמרו חז"ל (מכות יא): "תלמיד שגלה – מגלין רבו עמו". (ב) המורה אחראי לתלמיד גם בהיותו בחוץ – האם הוכיח שהוא חש אחריות זו? (תלמיד חריף רואה שהמורה אינו מקיים את הדין של "תלמיד שגלה" ומתעלם מאחריותו; אזיה רושם נוצר אצלנו?). (ג) אמרו חז"ל: (סנהדרין יט, ב): "המלמד את בן חברו תורה, כאילו ילדו". הורים אינם מגרשים ילד מן הבית, ואיך יכול מורה להוציא את ילדו מהכיתה?

על-כן, באינן בִּרְרָה, יש להכניסו לכיתה אחרת, או להכניסו לחדר ולתת לו תעסוקה חיובית מתאימה.

מקורות: ב"ב כא, א ופירש"י. טושי"ע י"ד רמה ס"ט ונו"כ. אמרי יעקב שם. שו"ת אגרות משה י"ד ח"ב ס"ט קג. 'החינוך והמחנך' עמ' 52.

סלע והתקליטור. הדוגמית נהפכה להפקה שלמה

במפקדה הנאצית, ובעוד עשרות נקודות שבהן נחרץ גורלם של כמאה ועשרים אלף יהודים.

התקליטור משלב שיטת צילום ייחודית עם יישומים טכנולוגיים המעצימים את החווייה. אפשר להתמקד במבנים המצולמים ולהיכנס לתוכם. שם אפשר לקבל מידע, או להיעזר בשירותיו של מדריך קולי. כמו-כן ניתן לצפות בעדויות ניצולי המחנה. לתקליטור מצורפת חוברת הדרכה, שבה מידע היסטורי וסטיטיסטי. סלע סבור שהתקליטור יכול לשמש כלי לימוד גם במוסדות החינוך (טל' 052-5287379).

מעוניין לקנות ספרי תורה פסונים
(גם סיועדים לגניזה)
או כל פריט הקשור לספרי תורה (מעילים, נרתיקים, רימונים, אצבעות ועוד)
לפרטים: 052-8084400

בית החייל
חוגגים ומתחתנים עד כ-650 אורחים
מזנון, בילוי, חגיגה
במחירים המיוחדים של בית החייל
פתיחה למסע חתונה
חופת חב"ד במקום
אולם לקבלת פנים ללא תשלום (על בסיס מקום פנוי)
חברת פתוחה לחופה מעוצבת ומוארת להפליא
במחירים המיוחדים של בית החייל
חופת חב"ד במקום
אולם לקבלת פנים ללא תשלום (על בסיס מקום פנוי)
במחירים המיוחדים של בית החייל
חופת חב"ד במקום
אולם לקבלת פנים ללא תשלום (על בסיס מקום פנוי)
במחירים המיוחדים של בית החייל
חופת חב"ד במקום
אולם לקבלת פנים ללא תשלום (על בסיס מקום פנוי)

הוצאה חזשה
סדרת שיעורים המוקלטים באוגדני קלטות ודיסקים (mp3)
באדיש ובעברית
■ קיצור הל' פסח 9 שעות
■ ל"ט מלאכות שבת 12 שעות
■ מברכים כהלכה 5 שעות
■ השמחה במעונם 5 שעות

תוכנית הלימודים לקיץ תשס"ו

חושן משפט	דריינים	עדות	אורח חיים		
			הלכות שבת	הלכות פסח	שחיטה טריפות
חודש	מסלול קיים	מסלול חדש	מסלול חדש	מסלול חדש	מסלול חדש
אייור	רס"ה-רע"א י"א	תכ"ט - תל"ו	סיפון א'	צ"ח	גמ"ס י"ד
סיון	גמר רע"ה - רע"ו	תל"ז - תמ"ב	ב' ד	צ"ט	ט"ו - י"ז
תמוז	רע"ז-רפ"ט	תמ"ג - תמ"ז	ה' - י"א	ק - ק"א	י"ח - כ"א
מנ"א	ר"ז - רח"צ	תמ"ז - תמ"ח	י"ב - ט"ו	ק"ב - ק"ג	כ"ב
אלול	רצ"ט - ש"א	תמ"ט - תנ"א	ט"ו - י"ח	ק"ד - ק"ה	כ"ג - כ"ד

שימו לב!
למסלולי הלימוד החדשים בהלכות פסח ושחיטה
שערי הוראה
מפעל עולמי ללימוד הלכה ותורה
ע"ש הרב ר' אפרים חיים הלוי קליין ז"ל
מדי חודש מקבל כל לומד בדואר (בדמי מניי חודשי סמלי) כ-45 ש"ח באר"י, 125-1 בח"ל):
• חוברת ביאורים וסיכומים.
• קלטות (טייפ/פיס) שיעורים בהרבים ועשירי תוכן סעיף וסעיף.
• מבחנים עצמיים.
ג.ב. בהל' שחיטה ופסח ניתן להוסיף דיסק mp3 במקום קלטות
להזמנת ערכות הלימוד החודשיות, נא להתקשר למס' טלפון: 02-540-1912 או 057-3100-171 בארה"ב: 718-875-2351